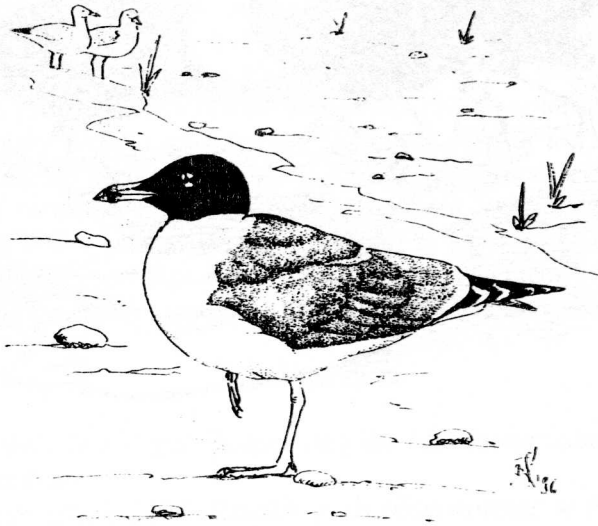

MEWA ORLICA (*Larus ichthaetus*) NA STAWACH RYBNYCH W KOCKU

21 V 1994 roku na stawach rybnych położonych w dolinie rzeki Czarna, 2 km na północny-zachód od Kocka (woj. lubelskie) obserwowałem mewę orlicę (Akceptacja KF PTZool.). Ptak żerował na dnie spuszczonego stawu. Posiadał wyraźnie czarną głowę, identyczną jak u śmieszki. Wielkością znacznie przewyższał żerujące obok śmieszki (*Larus ridibundus*) natomiast porównywalny był z mewami srebrzystymi (*Larus argentatus*), których kilka przebywało na tym samym stawie.

rys. B. Kaźmierczak

Oprócz czarnego kaptura zwracał uwagę przede wszystkim wydatny i długi żółty dziób z wyraźną ciemną obrączką na końcu z jaśniejszym zakończeniem. Wierzch ciała i skrzydła określiłem jako jednolicie popielate, nogi żółtawe. Końce jakby za długich i niedokładnie złożonych skrzydeł były czarne. Jasne, nieregularne plamki na głowie wskazywały na osobnika w II szacie wiosennej (Grant 1984). W locie ptaka nie obserwowałem. Nie słyszałem także głosu.

Jest to ósma obserwacja tego gatunku w Polsce i pierwsza zarówno w skali regionu mazowieckiego, jak i we wschodniej Polsce (Komisja Faunistyczna 1994b, Tomiałojć 1990). Dotychczas gatunek ten obserwowano jedynie w Polsce zachod-

niej: po raz pierwszy 18 IX 1978 roku nad Jeziorem Nyskim w woj. opolskim (Grabiński et al., 1979), drugiej obserwacji w tym samym miejscu i być może tego samego osobnika dokonano w dniach 23-24 VIII, 9 i 15 IX oraz 8 X 1979 (Tomiałojć 1990). Kolejne ptaki widziano w Brzeszczach (woj. katowickie) 19 VI 1988 i 4 V 1989. Piątego stwierdzenia dokonano w Gdyni (30 IX 1989), szóstego - w woj. konińskim (5 VI 1992), a siódmego - najwcześniejszego z dotychczasowych 11 III 1993 w woj. bielskim (Komisja Faunistyczna 1990, 1991, 1994a, 1994b). W dniach 25 V i 5 VI 1983 na środkowej Wiśle (okolice Wilgi, woj. siedleckie) widziano mewę, którą oznaczono jako młodego osobnika mewy orlicy (Dombrowski i Zyska 1985). Obserwacja została zaakceptowana, lecz po 12 latach KF PTZool. uznała swoje orzeczenie za błędne, wskazując tym razem raczej na mewę białogłową (*Larus cachinnans*) (Komisja Faunistyczna 1995).

Areał mewy orlicy obejmuje centralną Palearktykę, od Krymu po Mongolię. Wyspowe stanowiska lęgowe stwierdzono nad Morzem Azowskim i Kaspijskim. Do Europy Środkowej i Północnej zalatuje bardzo rzadko (Czamecki et al. 1982, Grabiński et al. 1979).

Literatura

- Czamecki Z., Dobrowolski K. A., Jabłoński B., Nowak E., Siwek W. 1982. *Ptaki Europy przewodnik terenowy*. PWN, Warszawa.
- Dombrowski A., Zyska P. 1985. *Mewa orlica (*Larus ichthyaetus*) na środkowej Wiśle*. Not. Om. 26: 228-229.
- Grabiński W., Lontkowski J., Stawarczyk T., Tomiałojć L. 1979. *Pierwsze stwierdzenie mewy orlicy, *Larus ichthyaetus* Pall. w Polsce*. Prz. Zool. 23: 258-259.
- Grant P.J. 1984. *Mewy - przewodnik do rozpoznawania (tłum. T. Wesołowski)*. Not. Om. 25: 1-176.
- Komisja Faunistyczna 1990. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1988*. Not. Om. 31: 67- 85.
- Komisja Faunistyczna 1991. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1989*. Not. Om. 32: 125-142.
- Komisja Faunistyczna 1994a. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1992*. Not. Om. 35: 157-170.
- Komisja Faunistyczna 1994b. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1993*. Not. Om. 35: 331-346.
- Komisja Faunistyczna 1995. *Komunikat specjalny Komisji Faunistycznej*. Not. Om. 36: 135-140.
- Tomiałojć L. 1990. *Ptaki Polski - rozmieszczenie i liczebność*. PWN Warszawa.